THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
דאָס אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

ניטאָ קיין נייעס אונטער דער זון . . .

"מיר מוזן באגרייפן, אז פּערציק פּראָצענט פון דעם לאַנד איז אומ־פּראָדוקטיוו, און די איבעריקע זעכציק פּראָצענט איז שוין פּאַקטיש פאַרנו־מען. דאָס באַשריינקט די ווייטערדיקע אַנטוויקלונגס מעגלאַכקייטן פון׳ם לאַנד אין א מאָס, וואָס דעם געוויינלאַכער מענש באַגרייפט גאָר ניט".

דאָס זיינען ווערטער, וואָס קלינגען זייער באַקאַנט אין אונזערע אי־ערן. מיר זיינען זיכער, אז מיר האָבן זיי ערגעץ וואו געהערט, — אפשר זיינען די ציפערן געווען ניט פּונקט די זעלבע, אָבער דער איספּיר איז דער זעלבער: די ווייטערדיקע אַנטוויקלונגס מעגלאַכקייטן פון׳ם לאַנד זיינען באַשריינקט . . .

און מיר דערמאָנען זיך: די ווערטער הערן מיר דאָך יעדן טאָג פון די אָנהייבער פון שטרייגעדע באַשריינקונג פון איינוואַנדערונג, — סיי ביי אונז אין קאַנאַדע, און, נאָך מער, אין אונזער שכנות׳דיקער רעפּובליק.

אָבער דער אייסציג וועלכן מיר האָבן דאָ געבראַכט באַלאַנגט ניט צו׳ היינטיקער צייט. כאָטש ער קלינגט אזוי פאַמיליאַר אין אונזערע אויערן, ער באַלאַנגט צו א פריערדיקן דור. מיר האָבן אים אַרויסגענומען פון א ביכל מיט׳ן נאָמען "טשענסעס אָף פּאַקסעס" (שאַנסן פון דערפאָלג) גע־דרוקט מיט קאַרגע פּערציק יאָר צוריק (אין יאָר 1893). דאָס ביכל לערנט מיט׳ן עולם, ווי זיין נאָמען זאָגט עדות, הלכת דערפאָלג, און זיין מחבר, אַן אַמעריקאַנער, וועלכער, ווי ער גיט צו אין זיין הקדמה, פּרעטענדירט ניט אויף ידיעות אין פּאָליטישער עקאָנאָמיע אָדער ליטעראַרישער קענטעניש. איז א געוויסער עראַסטוס ווייטמאַן, ווי ער באַצייכנט דאָס ביכל אויפ׳ן שער־בלאַט, זיינען דאָס "עפּיזאָדן און אַבסערוואַציעס פונ׳ם לעבן פון א פאַרנו־מענעם מענשן".

"פון א פאַרנומענעם מענשן", — מיר ווייסן דעם סאָרט מענשן. דאָס זיינען די, וואָס ווייסן זייער ווייניק. אָבער זיי האָבן "געמאַכט דערפאָלג", און כמילא זיינען זיי אויטאָריטעטן אין אַלע פאַראַן פון עקאָנאָמישן, געזעל־שאַפטלאַכן און פּאָליטישן לעבן. זיי זיינען אין אַמעריקע דאָן געווען, און זיי־נען ביז היינטיקן טאָג די טאָן געבער און די דעה זאָגער אויף אַלע געביטן, און די געזעלשאַפטלאַכע מיינונג לינט עס אין זייערע הענט.

בעת דאָס דערמאָנטע ביכל איז אָנגעשריבן געוואָרן, האָבן די פאַר־איינקטע שטאַטן געהאַט בלויז א באַפעלקערונג פון 65 מיליאָן. אין אָט וואָס "דער פאַרנומענער מענש" שריבט ווייטער וועגן דעם זעלבן ענין:

"דער פאַקט, וואָס פון די 65 מיליאָן פון דער באַפעלקערונג וואוינען אויף לאַנד דרייסיק מיליאָן, ווייזט אויף דעם גוואַלדיקן איבערוואַג פון די אַגריקולטורעלע אינטערעסן, וועלכע מוזן אָפּגעהיט ווערן, אויב מיר ווילן אָנהאַלטן פּראָספּעריטעט . . . אזוי ווי פאַר׳ן וואוקס פון דער אַגריקולטורע־לער באַפעלקערונג זיינען די געלעגנהייטן אויסגעשעפּט, און אָן דעם פּראָ־פּאָרציאָנעלן וואוקס פון דער אַגריקולטור מוז זיך אויך אָפּשטעלן דער וואוקס פון דער אינדוסטריע . . . מוזן מיר קומען צום באַשלוס, אז מיר האָבן דער־גרייכט דעם אָנהויב פונ׳ם סוף" . . .

פון דער צייט וואָס דאָס ביכל איז געשריבן געוואָרן, איז די באַ־פעלקערונג פון די פאַראייניקטע שטאַטן ביז היינטיקן טאָג פאַקטיש פאַר־דאָפּלט געוואָרן. די אַגריקולטורעלע באַפעלקערונג איז טאַקע ווייניק גע־וואַקסן, אָבער איר פּראָדוקטיווער שטח האָט זיך גוואַלדיק פאַרגרעסערט אויפ׳ן חשבון פון די "אימפּראָדוקטיווע פּערציק פּראָצענט", און איר פּראָדוק־ציע האָט זיך פאַרפילפאַכט. די אינדוסטריע האָט זיך גוואַלדיק אַנטוויקלט. עס זיינען אויסגעוואַקסן נייע ריזיקע אינדוסטריעס (ווי די אוטאָמאָביל אינדוסטריע, די מאַשינע אינדוסטריע אַז א. וו.), פון וועלכע "דער פאַרנו־מענער מענש" פון 1893 האָט אפילו ניט גע׳חלומ׳ט, און זיי האָבן אַריינגע־נומען נייע צענדליקער מיליאָנען מענשן, און דער לעבנס שטייגער איז, צו־זאַמען מיט דער "פּראָספּעריטעט" פון לאַנד, געוואַקסן צו אַזאַ הויך, וועלכע יענער שרייבער האָט זיך אין זיין פאַנטאַזיע ניט געקאָנט פאָרשטעלן.

"דער פאַרנומענער מענש" פון 1893 איז שוין מסתמא ניטאָ. זיינע זין און זיינע אייניקלאַך זיינען אָבער דאָ. און זיי האָבן זיך געפּרוּבט און פאַרמערט. זיי איז געלונגען צו דערפּרין זייער זיידנס קאַמף צום לאָ־נישן סוף: דאָס לאַנד איז פאַרמאַכט געוואָרן פאַר אימיגראַנטן. דאָס רייכע און ריזיקע לאַנד, מיט זיינע אומערשעפּלאַכע נאַטירלאַכע אוצרות און מיט זיינע אומענדלאַכע אינדוסטריעלע מעגלאַכקייטן. וואָס קאָן שפּייזן בהרח־בה נאָך הונדערטער מיליאָנען מענשן. וואַקסנדיק דערביי אין פּראָספּעריי־טעט, האָט באַשלאָסן צו פאַרבלייבן א לאַנד פאַר הונדערט מיט צוואַנציק מיליאָנען מענשן אין דעם נאַטירלאַכן צוואוקס, — וואָס וועלן קלענער מיט יעדן יאָר: ווייל, וואָס ווייניקער מענשן עס זיינען דאָ אויף א גרויסן שטח, אַלץ איינגער ווערט זיי . . .

און אז מיר רידן שוין וועגן דעם ביכל איז עס אינטערעסאַנט צו באַמערקן, אז די אויסגאַבע וועלכע מיר ציטירן איז א טאָראַנטער. דאָס הייסט, א קאַנאַדער אויסגאַבע, איבערגעדרוקט פון דער אַמעריקאַנער, פאַר דעם בענעפּיט פון דעם קאַנאַדער לעזער.

קאַנאַדע האָט דאָן געהאַט א באַפעלקערונג פון פינף מיליאָן מענשן אויף א שטח, וואָס איז אַן ערך אזוי גרויס, ווי די פאַראייניקטע שטאַטן. אָבער די זעלבע אידעאָלאָגיע פונ׳ם "אַנהויב פונ׳ם סוף" האָט שוין אין קאַ־נאַדע עקזיסטירט פון נאָך א פריערדיקער צייט. שוין אין די באַלדיקע יאָרן נאָך דער קאָנפעדעראַציע האָבן זיך אין קאַנאַדער פאַרלאַמענט גע־פונען "פאַרנומענע מענשן", וואָס האָבן פון די וואָס האָבן געמאַכט חזק פון׳ם אָבן געמ׳חלומ׳ט וועגן דער קאָלאָניזאַציע פון דער וועסט, וועלכע זיי האָבן באַ־צייכנט ווי אַן אומענלאַכע וויסטעניש. און וועלכע איז היינט דער ווייט־שפּייכלער פון דער וועלט. די זעלבע קלוגע, פּראַקטישע מענשן האָבן מיט ציין און נעגל באַקעמפט דעם דורכפיר פון דער ערשטער טראַנסקאָנטינע־טאַלער אייזנבאַן. אין וועלכער זיי האָבן געזעגן אַן אינטערנעמונג וואָס מוז פירן דאָס לאַנד אין אָפּגרונט פון באַנקראָט.

און די זעלבע "פאַרנומענע מענשן", אָדער זייערע זין און אייניקלאַך, האָבן דערנאָך געקעמפט קעגן דער אימיגראַציע פּאָליטיק פון סער ווילפריד לאַריער, מיט וועלכער ער האָט געעפנט די ריזיקע רעזערסן פון דער גרויסער וועסט פאַר׳ן וואוילזיין פונ׳ם גאַנצן לאַנד און פאַר דער גאַנצער וועלט.

און היינט האָבן די "פאַרנומענע מענשן" צום סוף אויסגעפירט. זיי האָבן פּאַקטיש פאַרמאַכט קאַנאַדער טויערן ביי א באַפעלקערונג פון צען מיליאָן מענשן, — וואָס רינען אויס. ווייל ס׳איז זיי־צי איינג אין דער ריזיקער רחבות . . .

ס׳איז איצט די עפּאָכע פונ׳ם "פאַרנומענעם מענשן". וואָס האָט גאַר־נישט ניט געלערנט און גאַרנישט ניט פאַרגעסן. אָבער דער טאָג פון זיין מפּלה וועט מוזן קומען. — א ריזיק לאַנד קאָן ניט אויסגיין פון צופיל רחבות. ווען ס׳איז דאָ אזא אמת׳ע איינגשאַפט אויף דער וועלט.

א נייער פּאָליטישער קורס פון אידן אין רומעניע

(די וואָלן צו די שטאַט־פאַרוואַלטונגען)

(ספּעצ. פאַר ד. א. וו. דורך "איטא")

פון ה. געלער

אין גאַנץ רומעניע זיינען היינטיקע וואָך פאַרגעקומען וואָלן צו די שטאַט־פאַרוואַל־טונגען.

די וואָלן זיינען פאַרגעקומען אויף דעם סמך פון א נייעם אַדמיניסטראַציע געזעץ, וועלכער רעגולירט די אויטאָנאָמיע פון די שטאַט און דאָרף פאַרוואַלטונגען אין דעם גאַנצן לאַנד.

די וואָלן האָבן פאַר אונז אידן א גאָר גרויסע באַדייטונג, און עס לוינט זיך וועגן זיי אַביסעלע ריידן.

קודם כל דאַרף דאָ דערמאָנט ווערן אז דער נייער געזעץ האָט געגעבן דער פרוי וואָל־רעכט, א דאַנק, וואָס, עס האָט זיך איינגעגעבן צו אויסוויילן מערערע אידישע פרויען אין די שטאַט פאַרוואַלטונגען, ווען די געגעבענע רעכט זיינען לעת עתה נאָך באַגרעניצט און מאַכן געוויסע אויסנאַ־נאַמען, איז עס אָבער צו דערוואַרטן, אז אין פרט, וועט דער געזעץ אינגיכן ווערן רעפאָרמירט און די פרוי וועט אין דער תּיגזיכט קריגן פולע רעכט, פּונקט ווי דער מאַן.

די אידישע באַפעלקערונג אין די גרע־סערע און קלענערע אידישע שטעט און שטעטלאַך, בפרט פון ד׳ נייע פּראָווינצן, האָט ביי די לעצטע וואָלן געשפּיגט א גאָר וויכטיקע ראָל. די אידן אַלס א שטאַטישער עלעמענט, וואָס וואוינען אין די שטעט פון די נייע רומעניש. פּראָווינצן קאָנצענ־טרירט אין גרעסערע מאַסן, ווי די נייע פּראָווינצן, בעסאַראַביע, בוקאָווינע און טראַנסילוואַניע, זיינען געוואָרן פאַראייי־ניקט מיט אַלט־רומעניע.

דאַמאָלט האָבן אייניקע נאַציאָנאַלים־טישע פּאָליטיקער פון די פּראָווינצן, גע־שטיצט פון זייערע היפּער־נאַציאָנאַליסטי־שע מלוכה פריינט אין בוקאַרעסט, געזוכט מיטלען ווי אַזוי צו פאַראַלייזירן דעם אי־דישן כח אין דעם אידישן איינפלוס, וועל־כער האָט זיך א דאַנק דער גרויסער מער־הייט פון דער אידישער באַפעלקערונג, אין שטעט פון די שטעט און וואָס האָבן ניט קיין שום אויסערלאַכע אָדער אינערלאַכע באַציאונג צו די שטעט. פּלוצלונג פאַראייי־ניקט געוואָרן מיט די קעשענעוו׳ס, טשער־נאָוויצ׳ס, קלויזענבורג׳ס וכדומה און ביי די וואָלן צו אַלע שטאַטישע פאַרוואַלטונגען און קערפּערשאַפטן, האָבן די דאָזיקע דער־פער אָנגעהויבן צו זאָגן זייערע "דעות" צו וועלכע מען האָט זיך געמוזט צוהערן, צי מען האָט דאָס געוואָלט אָדער ניט.

דער דאָזיקער "פּוזיציאָנירונגס־מיטל" האָט דערפירט צו דעם, אז ביי וואָלן אין די שטאַטישע קערפּערשאַפטן, האָט די אי־דישע שטאַטישע באַפעלקערונג, וועלכע האָט מיט זיך פאַרגעשטעלט א מערהייט, אַן אַנגעראָן א קלענערע פאַרטרעטונג, ווי די שטאַטישע ניט־אידישע באַפעלקערונג, וועלכע איז געווען אין א גרויסער מינדער־הייט . . .

ווען דער דערמאָנטער פּוזיציאָנירונגס־מיי־טעל האָט אין א סך שטעט פון רומעניע געהאָלפן צו פאַרבייטן די פאַקטישע אידי־שע מערהייט אין א כלומר׳שטע מינדער־הייט, האָט עס אָבער ניט געקאָנט אינגאַנ־צען צעברעכן די צאָל און אָפּשוואַכן די פּאָזיציע, וואָס עס דאַרף פאַרנעמען די אי־דישע באַפעלקערונג אין יענע שטעט, וואו זי לעבט אין קאָמפּאַקטע מאַסן.

די אָפּיציעלע רעגירונגס לייט און די סערע און קלענערע שטעט און שטעטלאַך אין די נייע פּראָווינצן.

די דערמאָנטע נאַציאָנאַליסטישע פּאָ־ליטיקער, האָבן געוווּסט עפּעס א ווידער־שטאַנד־קראַפט קעגן די אידישע מערהיי־טען אין די שטאַט פאַרוואַלטונגען, זיי האָבן ניט לאַנג געטראַכט און געגומען קינסטלאַך שאַפן שטעט מיט אידישע מי־נאָריטעטן. דאָס דאָזיקע האָבן זיי דער־גרייכט מיט דעם, וואָס זיי האָבן צוגע־טשעפּעט צו די שטעט מיט גרויסע אידי־שע מיאָריטעטן, די אַרומיקע דערפער מיט א ריין קריסטלאַכער — לרוב אויס־שליסלאַך רומענישער — בעפעלקערונג.

אזוי אַרום זיינען איבער נאַכט א גאַנצע רייע פון דערפער, וואָס לינן קילאָמעטער ווייט פון די שטעט און וואָס האָבן ניט קיין שום אויסערלאַכע אָדער אינערלאַכע באַציאונג צו די שטעט, פּלוצלונג פאַראייי־ניקט געוואָרן מיט די קעשענעוו׳ס, טשער־נאָוויצ׳ס, קלויזענבורג׳ס וכדומה און ביי די וואָלן צו אַלע שטאַטישע פאַרוואַלטונגען און קערפּערשאַפטן, האָבן די דאָזיקע דער־פער אָנגעהויבן צו זאָגן זייערע "דעות" צו וועלכע מען האָט זיך געמוזט צוהערן, צי מען האָט דאָס געוואָלט אָדער ניט.

דער דאָזיקער "פּוזיציאָנירונגס־מיטל" האָט דערפירט צו דעם, אז ביי וואָלן אין די שטאַטישע קערפּערשאַפטן, האָט די אי־דישע שטאַטישע באַפעלקערונג, וועלכע האָט מיט זיך פאַרגעשטעלט א מערהייט, אַן אַנגעראָן א קלענערע פאַרטרעטונג, ווי די שטאַטישע ניט־אידישע באַפעלקערונג, וועלכע איז געווען אין א גרויסער מינדער־הייט . . .

ווען דער דערמאָנטער פּוזיציאָנירונגס־מיי־טעל האָט אין א סך שטעט פון רומעניע געהאָלפן צו פאַרבייטן די פאַקטישע אידי־שע מערהייט אין א כלומר׳שטע מינדער־הייט, האָט עס אָבער ניט געקאָנט אינגאַנ־צען צעברעכן די צאָל און אָפּשוואַכן די פּאָזיציע, וואָס עס דאַרף פאַרנעמען די אי־דישע באַפעלקערונג אין יענע שטעט, וואו זי לעבט אין קאָמפּאַקטע מאַסן.

די אָפּיציעלע רעגירונגס לייט און די שטאַטישע רומענישע פאַרטרעטער, האָבן סוף כל סוף געמוזט איינזעען, אז דער־מיי־טעל פון וועלן אינגאַנצן באַזייטיקן דעם אידישן עלעמענט פון די שטאַטישע־פאַר־וואַלטונגען, איז פּשוט אוממעגלאַך, און די אָפּיציעלע מלוכה־לייט האָבן סוף־כל־סוף זיך געמוזט באַפריינדן מיט דעם געדאַנק, אז אויך אידן מוזן זיין פאַרטראָטן אין די שטאַטישע פאַרוואַלטונגען, לויט דער צאָל, וואָס זיי שטעלן מיט זיך פאָר.

אמת, קיין אידישע פּרימאַרן (בורגע־מייסטער) ווי דאָס איז געווען אמאָל, זיי־נען אין די נייע רומענישע פּראָווינצן, פאַר די לעצטע עטלאַכע יאָר ניט געווען בנמ־צא. הגם אין א סך שטעט פון די דערמאָנ־טע פּראָווינצן, האָבן אידן דערגרייכט אי־בער 50 פּראָצענט פון דער אַלגעמיינער באַפעלקערונגס־צאָל.

אז אין זאָלן ניט שטיין בראש פון די שטאַטישע פאַרוואַלטונגען, דערפאַר האָבן געזאָרגט, סיי די געקינסטלטע וואָל־געאָ־מעטריעס, סיי די השפּעות פון פאַרשיידע־נע "אָפּיציעלע" קרייזן.

נאָר אזוי איז עס אויך צו דערקלערן, וואָס די לעצטע פיר יאָר, זיינען פון די קאָ־מינאַלע אמטן אַלץ מער און מער פאַר־שוואונדן די אידישע פאַרשטייער און עס האָט זיך פאַרמינדערט די צאָל פון די אי־דישע ראַטמענער.

ערשט ביי די לעצטע וואָלן אונטער דער רעגירונג פון דער נאַציאָנאַלער פּויערס פּאַרטיי איז געקומען א קליינע ענדערונג צום בעסערן.

אין מערער שטעט פון די נייע פּראָוויי־צען, דאָרט וואו אידן בילדן א געוויסן גרוי־סען פּראָצענט פון דער באַפעלקערונג, האָבן די אַקטיקע מלוכה־פאַרטרעטער גע־שלאָסן וואָל־אָפּמאַכן מיט די אידן, גע־בענדיק צו די אַנטשפּרעכנדע פאַרטרע־טערשאַפטן אין די שטאַט־פאַרוואַלטונגען פּראָפּאָרציאָנעל. צו דער צאָל וואָס עס פאַרנעמען אידן אין פאַרהעלטעניש צו דער אַלגעמיינער צאָל פון דער באַפעלקע־רונג.

אין מאַנכע שטעט, דאָרט וואו אידן שטעלן מיט זיך פאָר אַן אַבסאָלוטע אָדער רעלאַטיווע מערהייט, האָבן די אידן אויך אַרויסגעשטעלט אייניקע צעטלען. די דאָ־זיקע צעטלען וועלכע האָבן געטראָגן אַלס וואָל־סמנים א מנן־דוד אָדער מנורה, (לויט דער וואָל־אָרדינאַציע מוז יעדע פּאַרטיי וואָס באַטייליקט זיך אין די וואָלן צו עפנטלאַכע מלוכה־קערפּערשאַפטן; אַריינ־טראָגן געשלאָסענע צעטלען, וועלכע מוזן טראָגן אין שפּיץ פון די אויסגערעכנטע קאַנדידאַטן — נעמען פון א באַזונדערן וואָל־סומן).

עס איז דאָס ערשטע מאָל אין דער גע־שיכטע פון דעם פּאָליטישן אידישן לעבן אין דער נייער רומעניע, אז אידן טרעטן אַרויס ביי אַלגעמיינע וואָלן מיט איינענע ריין אידישע צעטלען און מיט אידישע וואָל־סמנים בראש פון די צעטלען.

עס מוז דאָ ווערן אונטערגעשטראָכן אז דאָס זעלבסטשטענדיקע אַרויסטרעטן מיט איינענע אידישע צעטלען אין צעגד־ליקער שטעט פון די נייע פּראָווינצן, האָט אַרויסגערופן א גרויסע באַנייסטערונג פון אַלע אידן אין די דערמאָנטע שטעט, ווי אויך ביי אַלע נאַציאָנאַל־אָנגעזעענע אי־דען אין די אַנדערע פּראָווינצן.

מיט רעכט האָבן די ראַדיקאַלע אידישע פּאָליטיקער, וואָס זיינען אַרויסגעטרעטן פאַר זעלבסטשטענדיקע אידישע צעטלען, אָנגעוויזן אויף דעם פאַקט, אז ריינע אי־דישע צעטלען, האָבן ניט נאָר א דערציערי־שען און מאָראַלישן ווערט, נאָר זיי ברייג־גען אויך מיט זיך פּראַקטישע נוצן, וואָ־רום ריינע אידישע צעטלען, ביי וואָלן צו שטאַט־פאַרוואַלטונגען אָדער צום פאַרלאַ־מענט, גיט די אידן די בעסטע מעגלאַכקייט אַרויסצוטרעטן אין פּאָליטישן קאַמף אַלס א נאַציאָנאַלע מינדערהייט.

אז אידן זאָלן ביי וואָלן אַרויסטרעטן אין א זעלבסטשטענדיקן קאַמף אַלס א נאַ־ציאָנאַלע מינדערהייט, איז ביז היינט אין רומעניע נאָך ניט פאָרגעקומען, דאַרביבער טאַקע האָט מען אַרויסגעקוקט מיט גרוי־סע ניינערעקע אויגן אויף דעם רעזולטאַט פון די לעצטע וואָלן.

אין דער רעזולטאַט?

מען מוז זאָגן, אז ער איז געווען שטאַרק איבערראַשנד.

כמעט אין אַלע שטעט, וואו אידן זיינען אַרויס אין וואָל־קאַמף מיט איינענע צעט־לען, האָבן זיי דערגרייכט נעסערע נצ־חונות. אין א סך ערטער האָבן אידן גע־קראָגן דרייסיק ביז פערציק פּראָצענט פון אַלע מאַנדאַטן, אין מאַנכע שטעט נאָך מער, און אין עטלאַכע שטעט, אין בוקאָ־ווינע און בעסאַראַביע, זיינען אפילו אויס־געקליבן געוואָרן אידישע בירגערמייסטערס — א פאַקט, וואָס איז, ווי איך האָב שוין דערמאָנט, א נייע ווענדונג אין דער פּאָ־ליטישער אַנטוויקלונג פון די אידן אין ניי־רומעניע.

אויך דאָרט וואו אידן זיינען געגאַנגען צו די וואָלן אין קאַרטל מיט דער רעגי־רונגס פּאַרטיי, האָבן זיי געוואונען א סך מאַנדאַטן, זיי וועלן דאַריבער זיין פאַר־רוטי׳ס, און ע׳ס איז מ׳ס אַלץ מ׳ס אַ־טאָן, איצט מ׳ס אין דער מינדערהייט. דער אומעט . . . ניט געדריקט . . . נאָנצן פאַרשוו׳ס . . . דער אַנדערע . . . ניט געגעבן . . . נשמה, האָט . . . נאָך געגעבערט, . . . פּלינגען פון . . . טונקעלהייט . . .

די מיידלאַך . . . קעגדי פון . . . רוטי מיר . . . אין . . . האָט . . . —קאַזין, . . . ער האָט זיי . . . שלאָף, און . . . כעל אַנגעקוקט . . . זי האָט . . .

(England)

דר. ס. . . .

דר. ד. . . .

דר. נ. . . .

דר. ב. . . .

דר. ר. . . .

דר. ר. . . .

דר. ר